

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judecători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Gorea Tatiana în numele inculpatului Chiosea Alexei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Chiosea Alexei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 15.12.2017 – 02.07.2018;*
2. *Instanța de apel: 12.09.2018 – 19.12.2018;*
3. *Instanța de recurs: 18.03.2019 – 17.07.2019.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 02 iulie 2018, Chiosea Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea întreprinderilor comerciale pe un termen de 2 (doi) ani.

Termenul executării pedepsei, calculându-se din ziua reținerii.

S-a dispus încasarea de la Chiosea Alexei în beneficiul lui Vicol Igor prejudiciul material în mărime de 19126 (nouăsprezece mii una sută douăzeci și șase) lei 04 bani.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Chiosea Alexei, la data de 16.10.2016, ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, a publicat un anunț pe pagina web www.999.md. precum că aduce un automobil de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania la preț de 3000 euro. Ulterior, aflându-se pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 8, mun. Chișinău, oferind informații neveridice, precum că aduce automobilul de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania în decurs de 5 zile, a însușit de la cet. Vicol Igor, suma de 375 de euro, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 8191,05 lei.

La 17.10.2016, în continuarea acțiunilor sale criminale a însușit de la partea vătămată Vicol Igor, încă 500 de euro, din motiv că nu are transport cu ce să aducă

automobilul de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 10935,35 lei, după care nu și-a executat obligațiunile asumate, astfel, cauzându-i părții vătămate daune în proporții considerabile în sumă totală de 19126,04 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Codul penal, după indicii calificativi: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie individualizată pedeapsa aplicată prin una mai blândă și anume cu amenda minimă.

În motivare a invocat că, instanța de fond nu a analizat obiectiv circumstanțele cauzei, nu a ținut cont de principiul individualizării pedepsei penale, nu s-au respectat cerințele art. 6 CEDO privitor la asigurarea unui proces achitabil, menționând că, inculpatul vina a recunoscut pe deplin, sincer se căiește în cele comise, nu are antecedente penale, are loc permanent de trai, are la întreținere un copil minor, iar argumentarea instanței că, educarea și reeducarea lui este posibilă doar în condiții de izolare de societate este neîntemeiată în raport cu circumstanțele expuse.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2018 a fost admis, din alte motive, inclusiv din oficiu, apelul declarat de avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, după cum urmează:

Chioseș Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei, calculându-se din momentul reținerii.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea din contul lui Chioseș Alexei în beneficiul lui Vicol Igor, 19 126 lei cu titlu de prejudiciu material provocat prin infracțiune.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că potrivit Legii nr. 176 din 26 iulie 2018 pentru modificarea unor acte legislative publicat în Monitorul Oficial nr. 309-320 la data de 17 august 2018, intrată în vigoare la data de 17 august 2018 „La articolul 190: în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” a fost substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”; alineatul (2), litera c) a fost exclus.

Reieșind din modificările operate, instanța de apel a aplicat anume aceste prevederi legale și acțiunile inculpatului Chioseș Alexei au fost recalificate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea*

acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Colegiul penal, cercetând probele și apreciindu-le, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile a faptului că, **Chiosea Alexei**, la data de 16 octombrie 2016, ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, a publicat un anunț pe pagina web www.999.md. precum că, aduce un automobil de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania la preț de 3000 euro. Ulterior, aflându-se pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 8, mun. Chișinău, oferind informații neveridice, precum că aduce automobilul de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania în decurs de 5 zile, a însușit de la cet. Vicol Igor, suma de 375 de euro, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 8191,05 lei.

La 17 octombrie 2016, în continuarea acțiunilor sale criminale a însușit de la partea vătămată Vicol Igor încă 500 de euro, din motiv că, nu are transport cu ce să aducă automobilul de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 10935,35 lei, după care nu și-a executat obligațiunile asumate, astfel, cauzând părții vătămate daune în proporții considerabile în sumă totală de 19126,04 lei.

În circumstanțele nominalizate, în vederea realizării planului infracțional avut, Chiosea Alexei, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, însușind de la Vicol Igor suma de 375 de euro, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 8191,05 lei, în continuarea acțiunilor sale criminale a însușit de la partea vătămată Vicol Igor încă 500 de euro, din motiv că, nu are transport cu ce să aducă automobilul de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 10935,35 lei, cunoscând că nu-și va executa obligațiunile asumate, astfel, în rezultatul acțiunilor ilegale comise de Chiosea Alexei, părții vătămate i-a fost cauzate daune în proporții considerabile în sumă totală de 19126,04 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Chiosea Alexei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Instanța de apel a reținut că, în acțiunile inculpatului se conține latura obiectivă a escrocheriei, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, făptuitorul a obținut cu rea-credință, prin inducerea în eroare a lui Vicol Igor, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, or că aduce din Lituania automobile, în 5 zile, în privința naturii. Calității substanțiale a obiectului, a obținut de la Vicol Igor mijlocele bănești, transmis voit de către aceasta, prin dezinformarea și inducere în eroare sub pretextul de a aduce un automobil de model „Mitsubishi Pajero” din Lituania, pe care le-a însușit.

La fel, este prezentă și latura subiectivă, care se caracterizează prin intenție directă, or acesta își dădea seama de caracterul social periculos al acțiunilor sale a prevăzut consecințele social periculoase și a dorit survenirea lor.

Astfel, probatorul examinat demonstrează indubitabil prezența intenției directe de însușire a bunurilor altor persoane, în proporții considerabile, în acțiunile inculpatului Chiosea Alexei, or acesta fără a avea o activitate legală de import a mijloacelor de transport, pentru a da o tentă oficială a publicat pe pagina web, www.999.md, anunț privind această ofertă pentru persoanele interesate.

În același rând însuși partea vătămată, Vicol Igor a explicat că, din discuția cu inculpatul, acesta a făcut impresia unui cunoscător al domeniului legat de mijloacele de transport și modul de importare în țară, ceea ce i-a întărit încrederea în vorbele ultimului și l-au determinat să-i transmită bani în avans pentru a i se livra automobilul dorit.

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă în privința inculpatului, instanța de apel a ținut seama de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care nu are antecedente penale, are loc permanent de trai, are la întreținere un copil minor, de comportamentul inculpatului până la comiterea infracțiunii, în timpul comiterii și după survenirea consecințelor acesteia, or, inculpatul s-a ascuns de a se prezenta în instanță și nu a recuperat prejudiciul material, nu a conștientizat pericolozitatea faptei comise și a consecințelor survenite, astfel, ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condiții de izolare de societate.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 16 ianuarie 2019, este atacată, la 04 februarie 2019, cu recurs ordinar de către avocatul Gorea Tatiana în numele inculpatului, care, invocând prevederile art.427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia, rejudecarea cauzei cu achitarea lui Chiosea Alexei. În cazul în care va fi stabilită vinovăția inculpatului, să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivare partea apărării își exprimă dezacordul său cu soluția instanțelor de fond, prin care a fost recunoscut vinovat și condamnat inculpatul Chiosea Alexei pentru comiterea infracțiunii imputate, considerând că nu a fost probată prin probe pertinente și concludente vinovăția acestuia, or, organul de urmărire penală nu a depus nici un efort pentru a stabili adevărul pe cauza dată, verificând declarațiile lui Chiosea Alexei. Or, hotărârea de condamnare se bazează doar pe declarațiile părții vătămate și recipisa, care nu au fost examinate nici de prima instanță și nici de instanța de apel.

De asemenea, menționează că, instanța de apel nu s-a expus asupra celor invocate de apărător, indicând în decizie, că apărătorul a cerut admiterea cererii de apel, astfel, apărarea consideră că, instanța de apel a refuzat, prin tăcere să se pronunțe asupra motivelor esențiale invocate în instanța de apel declarate de partea apărării și de inculpat, adoptând o decizie nemotivată, ceea ce constituie, la fel, un viciu fundamental.

Totodată, în opinia recurentului, instanța de apel i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea aspră pentru acțiunile comise de acesta, fără a indica în concluziile sale necesitatea aplicării unei pedepse privative de libertate. Cu toate că, circumstanțele cauzei permit aplicarea art.90 Cod penal la stabilirea modului de executare a pedepsei.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Gorea Tatiana în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Colegiul penal, lecturând recursul declarat de partea apărării constată că, aceasta solicită achitarea inculpatului Chiosea Alexei de sub învinuirea imputată, pe motiv că nu a fost probată prin probe pertinente și concludente vinovăția acestuia, dar, totodată, solicită, în cazul în care se va stabili vinovăția acestuia, să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate, fiind invocate temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală.

8.1. Astfel, analizând decizia atacată, instanța de recurs consideră că, alegațiile avocatului recurent sunt nefondate, deoarece temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, și în acest sens, se menționează că, potrivit normelor art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

8.2. Referitor la motivele invocate de partea apărării în sensul nevinovăției inculpatului Chiosea Alexei de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (5) Cod penal și totodată, invocând pct.12) al normei indicate supra, Colegiul penal reține că, în cererea de apel declarată de avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului Chiosea Alexei a fost invocat doar individualizarea greșită a pedepsei aplicate inculpatului și nicidecum achitarea acestuia, precum și în ședința instanței de apel, avocatul din oficiu Gorea Tatiana a solicitat stabilirea pedepsei neprivative de libertate cu aplicarea art. 90 Cod penal cu recalificarea infracțiunii în art. 190 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea modificărilor în Codul penal, și anume, în art.190 Cod penal.

Așadar, instanța de recurs se va expune doar referitor la corectitudinea reîncadrării acțiunilor inculpatului și legalitatea pedepsei stabilite de către instanța de apel, or, potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În această ordine de idei, instanța de recurs relevă că, inculpatul Chiosea Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat de instanța de fond în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Codul penal, după indicii calificativi: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții*

considerabile, iar instanța de apel, ținând cont de modificările operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 176 din 26 iulie 2018, intrată în vigoare la data de 17 august 2018, și anume: „...în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” a fost substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”; alineatul (2), litera c) a fost exclus, a considerat că acțiunile inculpatului Chiosea Alexei urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, stabilind circumstanțele de fapt și de drept, și constatând că, vinovăția acestuia este dovedită pe deplin prin probele administrate de organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de instanța de apel, fiind apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a adoptat soluția în speța dată, deoarece la judecarea apelului declarat de avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului și de solicitările expuse de avocatul din oficiu, Gorea Tatiana în numele inculpatului, în ședința instanței de apel, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat și în ședința instanței de apel, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Subsidiar, instanța de recurs subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

8.3. Astfel, reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal conchide că sunt neîntemeiate argumentele avocatului recurent, precum că, hotărârea de condamnare se bazează doar pe declarațiile părții vătămate și recipisa, care nu au fost examinate nici de prima instanță și nici de instanța de apel, or, din materialele cauzei se constată că, atât în procesul – verbal al ședinței de judecată întocmit în prima instanță, cât și în instanța de apel, precum și în hotărârile adoptate în speța dată, s-au cercetat și s-au pus la baza hotărârilor declarațiile părții vătămate, care a fost audiată în prima instanță, și verificate în instanța de apel și recipisa eliberată de Chiosea A. părții vătămate (f.d. 158-159; 163, 167, 192, 200-201).

8.4. Colegiul penal consideră că sunt nefondate și motivele invocate de partea apărării referitor la ilegalitatea pedepsei aplicate inculpatului, or, instanța de apel stabilind vinovăția inculpatului Chiosea Alexei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, și ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal a ajuns la

concluzia corectă că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în locurile de detenție, deoarece: „...*inculpatul Chiosea Alexei deși nu are antecedente penale, are loc permanent de trai, are la întreținere un copil minor, totodată acesta s-a ascuns de a se prezenta în instanță și prejudiciul material nu este recuperat, nu a conștientizat pericolozitatea faptei comise și a consecințelor survenite.*” (f.d. 204-205, vol. II)

8.5. În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Gorea Tatiana în numele inculpatului Chiosea Alexei se declară inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Gorea Tatiana în numele inculpatului Chiosea Alexei împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Chiosea Alexei XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **15 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor